

TÁJÉKOZTATÓ - INFORMÁCIÓ

A FRANCIA SZÁRAZFÖLDI HADERŐ REFORMJÁNAK NÉHÁNY LOGISZTIKAI TAPASZTALATA

1. Báthy Sándor

2. Jean Cristophe Prax

A francia szárazföldi haderő logisztikai támogatása nem csak azért került az érdeklődésünk középpontjába, mert Jean Cristophe Prax őrnagy (jelen cikk egyik szerzője) a Nemzetvédelmi Egyetem logisztikai szakos hallgatójaként 1998-ban hasonló témában írta szakdolgozatát, amit egy fontos szakmai konzultáció egészített ki a francia haderő szakembereivel, hanem azért is, mert a francia haderő logisztikai rendszere több vonatkozásban is különbözik akár az angolszász, akár a német logisztikai modelltől. Úgy gondoljuk, hogy tovább fokozza a cikk aktualitását az a tény, hogy a francia hadsereg a hivatásos haderővé válás útján van, aminek teljesülését 2002-re irányozták elő.

Mindezek a körülmények érdekeseek lehetnek a permanens átalakítás (9 év) stádiumában lévő Magyar Honvédség logisztikai szakemberei, esetleg cselekvően résztvevő szervezői számára. Ennek mottója talán az lehetne, hogy nemcsak a követendő példa a példa.

Néhány alapvetés a francia honvédelem céljáról és feladatairól

Franciaország célja a béke megóvása, ugyanakkor azonban érdekeit védenie kell és a világban betöltött szerepét vállalnia kell. Ez *elsősorban* hadászati érdeket jelent, ami a békefenntartásban az európai régió meghatározó térségeinek, úgymint a Földközi-tenger, a Közép-Kelet, valamint az alapvető gazdasági és szabadkereskedelmi zónák, francia érdekérvényesítésére koncentrálódik.

Másodsorban felöleli az Európa építéséből eredő és a nemzetközi rend és status quo fenntartására irányuló erőfeszítéseket, amely a történelmi identitást az Európai Uniót és egy megújult Észak-atlanti szövetséget is

---

1. Prof. Dr. Báthy Sándor ezredes, ZMNE Logisztikai tanszékvezető, egyetemi tanár

2. Jean Cristophe Prax francia alezredes, ZMNE volt logisztikai hallgatója

feltételez. Ugyanakkor a NATO-ban Franciaország elismeri az európaiak és az amerikaiak közötti kapcsolat fontosságát.

Harmadsorban a biztonság felfogás, ami nemcsak katonai és hadászati védelmet takar, hanem a mindenoldalú biztonság szavatolását is jelenti. Ebből következően a honvédelem is négy alapelvere épül, melyben a globalitás elve kifejezi, hogy az ország egész lakossága életének minden területe igényli a védelmet és kötelezettséget vállal a védelemben; az állandóságon, ami a már békeidőben fenntartott védelmi készenléletet feltételezi; az egységen, amely a mindenkori kormány irányító és koordináló szerepét fejezi ki; és decentralizáláson, amely az ország területi egységeinek felelős hatóságait teszi felelőssé minden szinten a védelemért.

A francia védelmi politikát két meghatározó elv vezérli, úgymint a *függetlenség*, melynek értelmében Franciaország szuveréneen dönt saját jövőjéről és a *szolidaritás elve*, melynek értelmében Franciaország kész segíteni szövetségeseinek, betartani kötelezettségeit mind Európában, mind az egész világon. Hadászatuk deklaráltan védelmi jellegű nukleáris és hagyományos elrettentő erőkből áll. A francia haderő szárazföldi haderőnemből, haditengerészetből, légierőből és ezektől független csendőrségből tevődik össze.

A haderő feladatai mindenekelőtt megvédeni Franciaország érdekeit bármely támadás ellen. Másodsorban részt venni az Európai védelemben, ennek keretében béketeremtés és békefenntartás, akár az ENSZ akár a NATO keretében, de fenntartva a jogot és lehetőséget, hogy a védelmi együttműködési szerződések keretében Afrika és a Közép-Kelet úgynevezett baráti országaiban is (francia érdekszféra) teljesítsék ezt a missziót.

Mindezek összefüggenek azzal az alapvető szervezési elképzeléssel, mely a francia haderőt 2002-ig hivatásos hadsereggé teszi. A legjelentősebb változás ezen belül a szárazföldi haderőt érinti, ahol a 250 000 fős létszám 150 000 főre csökken. Ugyanakkor a *felépítése moduláris rendszerben történik*, ami némi leegyszerűsítéssel annyit jelent, hogy a század szintől a hadtest szintig modulokból, blokkokból építhető fel a szükséglet függvényében. Ennek vizsgálata azért különösen érdekes, mert azt jelenti, hogy *szervezetszerű logisztikai biztosító elem nem jelenik meg a dandár szintjén*, hanem a harci kötelékek felépítéséhez igazodva a feladathoz az

alkalmazás körülményeihez és az ellátás megszervezésének lehetőségeihez fog alkalmazkodni. Ennek megfelelően újra kell gondolni a logisztikai támogatás, illetve biztosítás elveit és követelményeit is.

Értelmezésükben a logisztika célja a haderőnek minden helyzetben és minden területen történő támogatása békében, válsághelyzetben és háborúban, amely magába foglalja az anyagellátást (különleges szerepet adva az élelmezési ellátásnak), az egészségügyi ellátást, az üzemben tartást, a szállítást (ahol tranzitálást és szállítást különít el), az infrastruktúra biztosítását, valamint az adminisztrációs ügyeket. E tevékenységeket nemzeti és többnemzeti keretben egyaránt értelmezik, és ebben támaszkodnak a NATO-elvekre úgy a nemzeti támogató elem, mint a befogadó nemzeti támogatás vonatkozásában.

A hadműveleti szintű logisztika biztosítására a szárazföldi haderőnél új rendszert hoztak létre és fejlesztenek tovább 2002-ig (1. sz. melléklet)

A szárazföldi haderőnél a biztosítás funkcióit elég sajátosan határozzák meg: humán biztosításról, egészségügyi biztosításról, haditechnikai, fenntartási, és karbantartási biztosításról, üzemanyag-biztosításról, szállításról, tranzitálásról és infrastruktúra biztosításról gondoskodnak.

A logisztikai támogatás megszervezését nyolc alapelv figyelembevételével hajtják végre:

- a szervezet alkalmazhatósága, állandósága és kizárólagossága, amely a hadászati tervezés centralizálását és a hadszíntéri vezetés decentralizálását is jelenti,
- egyszemélyi vezetés, ami azt fejezi ki, hogy a hadszíntéren a parancsnok felelős a hadászati műveletért és a logisztikai biztosításért egyaránt,
- az erők manővere és reagáló képessége,
- a szervezet és az erőforrás modularitása,
- a szervezet és erőforrás adaptálhatósága, ami a technikai eszközök, lőszerkeszabotosságát is jelenti,
- az elsőlépcsős csapatok kiemelt támogatása,

- a támogató erők centralizált vezetésének elve,
- és a logisztikai előrelátás.

Az új kihívásoknak megfelelően, ami elsősorban nem az 5. Cikkely szerinti műveleteket, hanem a válságkezelés, béketeremtés és béketámogatás katonai feladatait jelenti különös szerepet szánunk a szárazföldi haderő hadtápszolgálatának. A hadtápszolgálat kifejezést természetesen csak a kezelhetőség miatt használjuk, hiszen ez a szolgálat csak nagyon nehezen és erőltetetten vethető egybe a hazai hadtápszolgálat funkcionális feladataival és ennek megfelelően szervezeteivel is. **A Commissariat de l'Armée de Terre (CAT)** (A Szárazföldi Haderőnem Hadtáp Szolgálat) legalapvetőbb feladata és célja optimális feltételeket teremteni a harcos hatékony működéséhez. Ezért a harcos személyes létével, lelkiállapotával, sőt családtagjai ilyen irányú ellátásával is ez a szolgálat foglalkozik. A **CAT** a szárazföldi haderőnemenél az igazgatás szolgálat, amely békében, válsághelyzetben és háborúban valamennyi elsősorban a szárazföldi haderőnem, de a többi haderőnem és a művelethez kapcsolódó egyéb szervezetek biztosításában is részt vesz. Feladatai esetenként igen specifikusak is lehetnek, *nevezetesen*:

- a parancsnokságok támogatása során igazgatási, pénzügyi, logisztikai és jogi területek is lehetnek,
- általánosságban feladata kiterjed a logisztikai biztosítás néhány területére, ami az étkeztetés, a pénzügyi ellátás, a ruházati, elhelyezési biztosítás területeit foglalja magába,
- a jogi és igazgatási biztosítás,
- a Franciaországon átvonuló szövetséges erők támogatásának koordinálása,
- humanitárius közcélú feladatok.

Feladatának megfelelően a szolgálat több szinten szerveződik.

A **központi igazgatóság** az állami szintű megrendelésekért, tárolásért és az alsóbb szintek ellátásának megszervezéséért felel. A **második szint** az erők szintje felöleli a **hadművelleti tagozatot és a csapatok szintjét** is. Ennek megfelelően a vezérkarokban **CAT** igazgatóság van, a csapatoknál **CAT** vezetők működnek, de ugyanígy **CAT** képviselőket találunk a Németországban állomásozó és a tengerentúlon állomásozó erőknél is.

Hatáskörének és felelősségének érzékeltetésére szemléletes lehet, hogy 1998-ban a védelmi minisztérium költségvetése mintegy 185 milliárd frank volt, aminek kb. 1/4-e jutott a szárazföldi haderőre és ennek 60%-ért a **CAT** volt a felelős.

Ezek után néhány szóban a CAT állományáról és tevékenységéről. A **CAT** kb. 10 500 fő, melyből mintegy 40% katona és 60% civil. A tisztek döntő többsége a szervezetek vezetésében, illetve az igazgatási és pénzügyi szolgáltatásokban dolgozik vagy az intézetek vezetésében szolgálnak.

Műveletekben a **CAT** tevékenységét 5 alapelv határozza meg, amelyek arra hivatottak, hogy a békeműködés és a műveletek működési rendje közötti eltérést elvi szinten szabályozzák. **Ezeket a következőkben határozzák meg:**

- a békeműködéshez hasonló áttekinthető rendszert kell működtetni,
- minden helyzethez alkalmazkodni képes, rugalmas struktúrákat kell működtetni,
- a felelősségi körök pontos elhatárolódásával kell biztosítani az átláthatóságot és az erőforrások alkalmazhatóságát,
- az országon kívüli műveleteknél csak a hadművelleti parancsnok rendelkezhet az alkalmazhatóságról és az erők újra elosztásáról,
- a működő informatikai rendszer hatékonyságát kell növelni (nem új rendszert kell létrehozni).

Külön szót érdemel a CAT biztosító zászlóalja (**le Bataillon de Soutien du CAT**) (**BSCAT**) felépítés a *(2.sz.melléklet szerint)*, amelyet a logisztikai ezred keretében hoznak létre. Ez az egység mobil és moduláris felépítésű, ami azt jelenti, hogy felépítése a biztosítandó állománytól, a művelet helyétől és tervezett idejétől függ. A zászlóalj teljes állományával 10 000 főt képes biztosítani viszonylag hosszabb időtartamban. Felépítése: *törzsszakasz*, amely a parancsnokság biztosítására szolgál; *C század* (C = combat = harc), amely a harchoz közvetlenül szükséges támogatást biztosítja ellátási anyagok vonatkozásában, míg a *D század* (D = durée = időtartam) a tábori élethez szükséges eszközök biztosítását látja el, lehetővé téve a hosszú idejű és váltott körletekben eltöltött elhelyezést is. Természetesen a két század szoros együttműködésben működik.

A másik nagyon fontos elem, ami különösen az említett moduláris felépítés támogatásához elengedhetetlen, a haderő szervezeti felépítéséhez és alkalmazási körülményeihez jobban igazodó ún. *CAT "150 modul"*, amelynek rendeltetése az, hogy a helyzet diktálta körülményekhez alkalmazkodva a harcoló csapatok kötelekeinek megfelelő logisztikai támogató elem álljon rendelkezésre, megfelelő időben és helyen. Ez olyan anyagok és eszközök elkülönített és egységakományként előkészített készleteket jelent, amelyek egységaklapokon tárolva haladéktalanul felmálházhatók az erre rendszeresített gépjárművekre.

Ez azt is jelenti, hogy mondjuk egy 30 000 fős köteléknek 200 db 150-es modulra van szüksége, melynek szükséglete 1400 raklap. A modulokba tartozó készletek olyan számvetéssel kerülnek összeállításra, hogy a harcolók életkörülményei, és itt természetesen az ellátás, elhelyezés területére gondolok, megfeleljenek a normál békeidőszaki körülményeknek.

Természetesen felvetődik az a kérdés, hogy ezek a modulok mennyire csak a válságkezelésre, illetve a béketeremtő és békétámogató műveletekre kialakított, az alkalmi harci kötelekek alapját képező szervezetek, illetve mennyiben felelnének meg egy valóságos hadműveleti helyzet támasztotta követelményeknek. A Franciaországban folytatott konzultáció arról győzött meg bennünket, hogy e modulok létrehozását elsősorban a fegyveres erők megváltozott feladatrendszeréből eredő kötelezettségek hívták életre, ugyanakkor azonban a szövetségi kötelezettségekből eredő, 5. Cikkely szerinti alkalmazás is biztosítható ezekből az erőkől

Ennek megfelelően a biztosításokra kialakított logisztikai támogató erők is alkalmasak hadművelési alkalmazásban a támogatásukra bízott erők ellátását végrehajtani.

A logisztikai "150 modul" korszerű eszközei képesek szinte teljes autonómiát biztosítani az ellátás vonatkozásában, még akkor is, ha a **Befogadó Nemzeti Támogatás** az adott területen csak csekély mértékben tudja kielégíteni a küldő ország igényeit. A kenyérsütésen, vízellátáson, egészségügyi ellátáson, az elesettek hazaszállításán és egyéb szolgáltatásokon szemléltetett eszközök arról győzték meg, hogy a jelen kor kihívásait logisztikai vonatkozásban mélyrehatóan elemezték, a kialakított rendszer tükrözi Franciaország világpolitikában betöltött szerepét, lehetővé téve, hogy az európai kontinensen, de ha szükséges azon kívül is képes legyen a francia szárazföldi erők magas szintű ellátására.

Úgy gondoljuk, hogy a francia hadsereg átalakításának és az ezzel kapcsolatban jelentkező logisztikai támogató rendszernek e néhány gondolata igazolja az olvasó előtt, hogy nemcsak az angolszász logisztikai rendszer keresi az új körülményekhez igazodó korszerű megoldásokat, hanem a francia katonai logisztikai gondolkodás is szakított a hagyományos megoldásokkal és a megvalósítás alatt lévő elgondolásai elgondolkodtató például szolgálhatnak a nagyságrendileg kisebb, de problémáiban mégis hasonló országok számára.

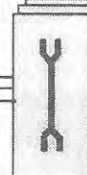
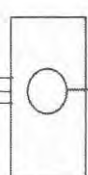
A Hadműveleti Logisztikai Rendszer (érvényes 1998 / 07 / 01-értől)

XXX

Százaföldi Logisztikai Erők Parancsnoksága

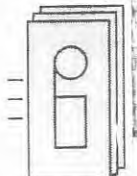
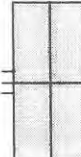
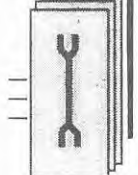
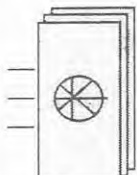
X

LOG DD1

X

LOG DD2

Ezek az egységek 2002-re tervezve vannak

